

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลชัย รัตนสกาววงศ์. หลักกฎหมายปกครองเยอรมัน. กรุงเทพฯ : นิติธรรม, 2537.
- กมลชัย รัตนสกาววงศ์. กฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2540.
- กมลชัย รัตนสกาววงศ์. สาระสำคัญของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง.
กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2539.
- กรวิภา ไพธิ์หล้า. เขตอำนาจศาลปกครองที่ควรจะเป็นในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2538.
- กองออกเอกสารสิทธิ กรมที่ดิน. รวมคำพิพากษาฎีกาเรื่องที่ดิน. กรุงเทพฯ, 2536.
- คณะกรรมการประชาสัมพันธ์งานจัดตั้งศาลปกครองตามนโยบายของรัฐบาล .
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. "ข้อควรรู้เกี่ยวกับแนวการจัดตั้งศาลปกครองตาม
นโยบายของรัฐบาล." ใน วารสารกฎหมาย คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีที่ 15 ฉบับที่ 3 (สิงหาคม 2538).
- จิรนิติ หะวานนท์. การตรวจสอบการกระทำทางปกครองโดยศาลยุติธรรม.
บทบัญญัติ เล่มที่ 42 ประจำปีพุทธศักราช 2529 ตอน 3 : 26-45
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง. กรุงเทพฯ : วิญญูชน,
2540.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์, มานิตย์ วงศ์เสรี. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนิติกรรมทางปกครองและ
สัญญาทางปกครอง. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2541.
- ชุมพล จันทราทิพย์. พระธรรมนูญศาลยุติธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 8 . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ , 2538.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. "อำนาจฟ้องคดีปกครองในระบบกฎหมายไทย." นิติศาสตร์
มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2534.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. "วิธีพิจารณาคดีปกครองในฝรั่งเศส," วารสารกฎหมายปกครอง
เล่ม 7 ตอน 3 (ธันวาคม 2531) : 717

- บุญทรง พุกษาพงศ์. ประมวลกฎหมายที่ดิน พร้อมกฎกระทรวง หนังสือสำคัญ
ของกรมที่ดิน ระเบียบคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ สัญญาต่าง ๆ เกี่ยวกับ
ที่ดิน. กรุงเทพฯ : นิติบรรณาการ, 2540.
- ประยูร กาญจนดุล. "ศาลปกครอง." 60 ปีสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
2539 : 192-193
- ประยูร กาญจนดุล. คำบรรยายกฎหมายปกครองเปรียบเทียบ ชั้นปริญญาโท แผนก
วิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2518.
- พงศ์ธร บุญอารีย์, พันตำรวจโท, กฎหมายระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับคดีอาญา, กรุงเทพฯ:
วิญญูชน, 2540.
- ภาสกร ชุนหุไร. คำอธิบายกฎหมายที่ดิน. กรุงเทพฯ : นิติบรรณาการ, 2536.
- โกคิน พลกุล. "คดีปกครองในฝรั่งเศส." เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง
การจัดตั้งองค์กรชี้ขาดข้อพิพาททางปกครอง จัดโดย คณะกรรมการ
การปกครอง สภาผู้แทนราษฎร , 3-4 กรกฎาคม 2532.
- โกคิน พลกุล. "การวินิจฉัยชี้ขาดคดีปกครอง." เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตร
กฎหมายปกครอง : วิธีสบัญญัติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สิงหาคม
2530, (อัดสำเนา)
- โกคิน พลกุล. คำบรรยายวิชา น.741 ปัญหาชั้นสูงทางกฎหมายมหาชน 2 : คดีปกครอง
ในฝรั่งเศส. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. ข้อความคิดและหลักการพื้นฐานในกฎหมายมหาชน. กรุงเทพฯ:
นิติธรรม, 2540.
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ:
วิญญูชน, 2540.
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. คำบรรยายวิชากฎหมายปกครองชั้นสูง 2 . คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2537.
- วิไลย์ พุกษะวัน. คำอธิบายพระราชบัญญัติราชทัณฑ์. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด
ทิพย์อักษร, 2527.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. บรรณาธิการประจำเล่ม. ศาลปกครอง. กรุงเทพฯ: นิติธรรม. 2540
- สมยศ เชื้อไทย. "การกระทำทางปกครอง." วารสารนิติศาสตร์ ฉบับที่ 3 ปีที่ 17
(กันยายน 2530) : 61

- สารบัญคำพิพากษาศาลฎีกา พ.ศ.2539, สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ
กระทรวงยุติธรรม, (กรุงเทพฯ :ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์) ,2539
- สารบัญคำพิพากษาศาลฎีกา พ.ศ.2540, สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ
กระทรวงยุติธรรม, (กรุงเทพฯ :ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์) ,2540
- สุพิศ ปราณีตพลกรัง. การบังคับคดีแพ่งว่าด้วยหลักและปัญหาในทางปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์อักษร,2537.
- สุพิศ ปราณีตพลกรัง. รวมคำพิพากษาศาลฎีกากฎหมายเกี่ยวกับแรงงาน (เฉพาะที่นำ
สนใจ). กรุงเทพฯ ,2536.
- อนุวัฒน์ ศรีพงษ์พันธุ์กุล. การควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของนิติกรรมทางปกครอง
โดยศาลไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี, คณะนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2533.
- อมร จันทรมบูรณ. "บทบรรณาธิการ."วารสารกฎหมายปกครอง เล่ม 3 ตอน 2
(สิงหาคม 2527) :9
- อมร จันทรมบูรณ. "คำแปลกฎหมายปกครองฝรั่งเศส จากหนังสือ The French
Administrative Law ,Brown & Garner". บัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (อัดสำเนา)
- อัญชลิตา กองอรุณ. "เขตอำนาจพิจารณาคดีปกครองของคณะกรรมการวินิจฉัย
ร้องทุกข์ (ศึกษาตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522)".นิติศาสตร์
มหาบัณฑิต,คณะนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.2534.
- อิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ. กฎหมายปกครองเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : กิ่งจันทร์
การพิมพ์,2527.

ภาษาอังกฤษ

Brown , L. Neville and Bell John S. . French Administrative Law. 4th ed.
New York :Oxford University Press, 1993.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.....

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 171571
วันที่ 26 กพ 49
เวลา 8.45 น.

ที่ สผ ๐๐๐๘/๑๖๗๖

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน กท ๑๐๓๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ....
 ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
 และร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๕
 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับ
 ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ....
 ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
 และร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
 ซึ่งคณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ และให้เสนอต่อวุฒิสภา
 พิจารณาต่อไป

ฉะนั้น จึงเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อเสนอต่อวุฒิสภา
พิจารณาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๔

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. .... เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๒๕๔๑๑๓๓

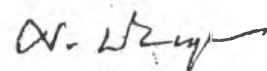
สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. .... ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. .... (นายปรีชา สุวรรณทัต กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. .... (นายพินิจ จันทรสุรินทร์ และนายพงศกร อรรณนพพร เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. .... (ร้อยโท กุเทพ ไสกระจ่าง กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสี่ฉบับนี้ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๑ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาโดยถือร่างของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว จึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ และครั้งที่ ๒๕ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. .... ในวาระที่สองแล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่
๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒

(นางศิริลักษณ์ บินบารุงกิจ)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้จัดตั้งศาลปกครองขึ้น เพื่อให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่มีข้อพิพาททางกฎหมายปกครองระหว่างเอกชน กับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน เกี่ยวกับการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้น การกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ตามกฎหมาย ซึ่งตามอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครอง การกระทำละเมิดในทางปกครอง หรือการทำสัญญาทางปกครอง อันเป็นเรื่องของกฎหมายมหาชน และโดยที่ระบบการพิจารณาและพิพากษาคดีจำเป็นต้องมีกระบวนการเป็นพิเศษต่างจากคดีปกติทั่ว ๆ ไป เพราะผลแห่งคำพิพากษาอาจกระทบถึงการบริหารราชการแผ่นดิน หรือต้องจ่ายเงินภาษีอากรของส่วนรวมเป็นค่าชดเชยหรือค่าเสียหายแก่เอกชน ในขณะที่เดียวกันเอกชนจะอยู่ในฐานะเสียเปรียบที่ไม่อาจทราบข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐได้ ในการพิจารณาจึงจำเป็นต้องใช้ระบบไต่สวนเพื่อหาข้อเท็จจริงที่แท้จริง และต้องมีตุลาการที่มีความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ

และประชาชนทั่วไปซึ่งจะถูกกระทบในทางใดทางหนึ่งจากคำพิพากษาของศาลปกครอง รวมทั้งต้องมีหน่วยงานธุรการของศาลปกครองที่เป็นอิสระ ฉะนั้น เพื่อให้เป็นไปตาม เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและ
วิธีพิจารณาคดีปกครอง

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ
วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ...."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

(โปรดพิมพ์
ศาลปกครอง

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการ ที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานที่ใช้หรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมาย

"เจ้าหน้าที่ของรัฐ" หมายความว่า

(๑) ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง และผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ

(๒) คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท คณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล และ

(๓) บุคคลที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๑) หรือ (๒)

"คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท" หมายความว่า คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายที่มีการจัดองค์กรและวิธีพิจารณาสำหรับการวินิจฉัยชี้ขาดสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย

"ตุลาการศาลปกครอง" หมายความว่า ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น

"คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล"

หมายความว่า คณะกรรมการซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือศาลอื่น ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

"ก.ศป." หมายความว่า คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง

"คู่กรณี" หมายความว่า ผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดี และให้หมายความรวมถึงบุคคล หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเข้ามาเป็นคู่กรณีด้วยการร้องสอด ไม่ว่าจะโดยความสมัครใจเอง หรือโดยถูกคำสั่งศาลปกครองเรียกเข้ามาในคดี ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นผู้มีส่วนได้เสีย หรืออาจถูกกระทบจากผลแห่งคดีนั้นและเพื่อประโยชน์แห่งการดำเนินการระบวนพิจารณา และให้รวมถึงผู้มีสิทธิกระทำการแทนด้วย

"กฎ" หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

"สัญญาทางปกครอง" หมายความว่า สัญญาที่คู่สัญญาอย่างน้อยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเป็นบุคคลซึ่งกระทำการแทนรัฐ และมีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทาน สัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ หรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค หรือให้จัดทำประโยชน์เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ หรือที่สร้างขึ้นเพื่อให้วัตถุประสงค์ในทางปกครอง บรรลุผล

มาตรา ๔ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่ออกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดหรือ ก.ศป. หรือ ก.ศป. โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องส่งให้สภาผู้แทนราษฎรในวันที่ออกระเบียบดังกล่าว เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบได้ ถ้าต่อมามีدارเสนอญัตติและสภาผู้แทนราษฎรมติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งระเบียบดังกล่าวให้สภาผู้แทนราษฎรด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้ยกเลิกระเบียบใดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น

กำหนดวันตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงวันในสมัยประชุม

หมวด ๑
การจัดตั้งและเขตอำนาจศาลปกครอง

มาตรา ๗ ศาลปกครองแบ่งออกเป็นสองชั้น คือ

- (๑) ศาลปกครองสูงสุด
- (๒) ศาลปกครองชั้นต้น ได้แก่
  - (ก) ศาลปกครองกลาง
  - (ข) ศาลปกครองในภูมิภาค

มาตรา ๘ ให้จัดตั้งศาลปกครองสูงสุดขึ้นในกรุงเทพมหานครหรือในจังหวัด
ใกล้เคียง

ให้จัดตั้งศาลปกครองกลางขึ้นในกรุงเทพมหานครหรือในจังหวัดใกล้เคียง
โดยมีเขตตลอดท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี
จังหวัดราชบุรี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรสาคร

ในระหว่างที่ศาลปกครองในภูมิภาคยังมีได้มีเขตอำนาจในท้องที่ใด
ให้ศาลปกครองกลางมีเขตอำนาจในท้องที่นั้นด้วย

บรรดาคดีที่เกิดขึ้นนอกเขตอำนาจศาลปกครองกลางตามวรรคสองและ
วรรคสาม จะยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางก็ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลนั้นที่จะไม่รับ
พิจารณาพิพากษาคดีที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นได้ เว้นแต่คดีที่โอนมาตามหลักเกณฑ์ของการพิจารณาคดี
ปกครอง

การจัดตั้งและการกำหนดเขตอำนาจของศาลปกครองในภูมิภาค ให้กระทำ
โดยพระราชบัญญัติ โดยคำนึงถึงปริมาณคดีและการบริหารบุคลากรของศาลปกครอง
โดยจะกำหนดให้เขตอำนาจศาลปกครองในภูมิภาคครอบคลุมเขตการปกครองหลายจังหวัด
ก็ได้

ศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองกลาง และศาลปกครองในภูมิภาค จะเปิด
ทำการเมื่อใดให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดวันเปิดทำการของ
ศาลปกครอง

มาตรา ๘ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะ เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะ เป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ

(๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

(๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

(๔) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

(๕) คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง

ทั้งนี้ เว้นแต่คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลล้มละลาย หรือศาลชำนัญพิเศษอื่น

มาตรา ๑๐ ศาลปกครองชั้นต้นมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง เว้นแต่คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๑๑ ศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีดังต่อไปนี้

(๑) คดีปกครองที่เกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทตามที่ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดประกาศกำหนด

(๒) คดีปกครองที่เกี่ยวกับพระราชกฤษฎีกา หรือกฎหรือคำสั่งที่ออกโดยคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี

(๓) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจศาลปกครองสูงสุด

(๔) คดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

(โปรดพลิก)

ศาลปกครอง/

หมวด ๒
ตุลาการศาลปกครอง

มาตรา ๑๒ ในศาลปกครองสูงสุด ให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง
ดังต่อไปนี้

- (๑) ประธานศาลปกครองสูงสุด
  - (๒) รองประธานศาลปกครองสูงสุด
  - (๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด
  - (๔) ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
- ทั้งนี้ ตามจำนวนที่ ก.ศป. เสนอโดยได้รับอนุมัติจากสภาผู้แทนราษฎร

และวุฒิสภา

มาตรา ๑๓ ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุดต้องมี
คุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี
- (๓) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือมีความเชี่ยวชาญในสาขานิติศาสตร์

ด้านกฎหมายมหาชน รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือใน
การบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ศป. กำหนด และ

- (๔) มีคุณสมบัติอื่นอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการร่างกฎหมาย กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์
หรือกรรมการกฤษฎีกา

(ข) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการ
หัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น

(ค) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษา
ศาลฎีกาหรือเทียบเท่าหรือตุลาการพระธรรมนูญศาลทหารสูงสุด

(ง) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอัยการพิเศษประจำเขตหรือเทียบเท่า

(จ) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่าหรือตำแหน่งอื่นในหน่วยงานของรัฐที่เทียบเท่าตามที่ ก.ศป.ประกาศกำหนด

(ฉ) เป็นหรือเคยเป็นผู้สอนวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครองหรือวิชาที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน และดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์หรือศาสตราจารย์พิเศษ

(ช) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพนายความมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี และมีประสบการณ์ในคดีปกครองตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ศป.ประกาศกำหนด

(ซ) เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารท้องถิ่นในตำแหน่งที่ ก.ศป.ประกาศกำหนดมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบห้าปี

มาตรา ๑๔ ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามในขณะดำรงตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นข้าราชการอื่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใด

(๓) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

(๔) เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ

(๕) เป็นกรรมการในหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจาก ก.ศป.

(๖) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือที่ปรึกษา หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายกันในห้างหุ้นส่วนบริษัท หรือประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอย่างอื่นหรือประกอบการใด ๆ อันขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบที่ ก.ศป.กำหนด

มาตรา ๑๕ ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และมีความเหมาะสมที่จะแต่งตั้งเป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วให้เสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีนำรายชื่อดังกล่าวเสนอขอความเห็นชอบต่อวุฒิสภาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(โปรดพิล)

ศาลปกครอง,

ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคนหนึ่งเป็นประธานศาลปกครองสูงสุด แล้วให้เสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีนำรายชื่อดังกล่าวเสนอขอความเห็นชอบต่อวุฒิสภาก่อนในสัปดาห์วันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีเห็นว่าผู้ได้รับการเสนอชื่อรายใดตามวรรคหนึ่งหรือผู้ได้รับการเสนอรายชื่อตามวรรคสองไม่เหมาะสม นายกรัฐมนตรีจะแสดงเหตุผลและขอให้ ก.ศป. พิจารณาทบทวนก็ได้ แต่ถ้า ก.ศป. ยืนยัน นายกรัฐมนตรีต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี ภายในสัปดาห์วันนับแต่วันที่ได้รับการยืนยัน

การแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคนใดให้ดำรงตำแหน่งรองประธานศาลปกครองสูงสุดและตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

วิธีการคัดเลือกประธานศาลปกครองสูงสุด รองประธานศาลปกครองสูงสุด ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด และตุลาการศาลปกครองสูงสุด ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๑๖ ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้ดำรงตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดผู้ใดมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ ต้องลาออกจากการที่เป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามหรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือการใด ๆ อันมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวแล้ว ภายในสัปดาห์วันนับแต่วันที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๑๗ ในศาลปกครองชั้นต้นแต่ละศาล ให้มีตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง ดังต่อไปนี้

- (๑) อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
- (๒) รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
- (๓) ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น
- (๔) ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น

ทั้งนี้ ตามจำนวนที่ ก.ศป. เสนอโดยได้รับอนุมัติจากสภาผู้แทนราษฎร

และวุฒิสภา

มาตรา ๑๘ ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี
- (๓) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือมีความเชี่ยวชาญในสาขานิติศาสตร์ด้านกฎหมายมหาชน รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือในการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ศป.กำหนด และ
- (๔) มีคุณสมบัติอื่นอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้
  - (ก) รับราชการหรือเคยรับราชการเป็นพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวนหรือเลขานุการกรรมการร่างกฎหมายในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี
  - (ข) รับราชการหรือเคยรับราชการมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีในตำแหน่งพนักงานคดีปกครองในระดับที่ ก.ศป.กำหนด
  - (ค) รับราชการหรือเคยรับราชการมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าศาลหรือเทียบเท่า หรือตุลาการพระธรรมนูญศาลทหารกลาง
  - (ง) รับราชการหรือเคยรับราชการมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีในตำแหน่งอัยการพิเศษประจำกรม
  - (จ) รับราชการหรือเคยรับราชการมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนระดับ ๘ หรือตำแหน่งอื่นในหน่วยงานของรัฐที่เทียบเท่าตามที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด
  - (ฉ) เป็นหรือเคยเป็นผู้สอนวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครองหรือวิชาที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน และดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์หรือรองศาสตราจารย์พิเศษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี
  - (ช) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทสาขากฎหมายมหาชนและรับราชการในหน่วยงานของรัฐมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบสองปี หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขากฎหมายมหาชนและรับราชการในหน่วยงานของรัฐมาแล้วไม่น้อยกว่าแปดปี

(ซ) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพนายความมาแล้วไม่น้อยกว่า สิบสองปี และมีประสบการณ์ในคดีปกครองตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด

(ฌ) เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารท้องถิ่นในตำแหน่งที่ ก.ศป. ประกาศ กำหนดมาแล้วไม่น้อยกว่าแปดปี

ให้นำความในมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับแก่ตุลาการ ในศาลปกครองชั้นต้นโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ และมีความเหมาะสมที่จะแต่งตั้งเป็นตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น แล้วให้เสนอรายชื่อ ต่อนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า แต่งตั้ง

ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น เพื่อดำรงตำแหน่ง อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น และตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครอง ชั้นต้น แล้วให้เสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ให้นำความในมาตรา ๑๕ วรรคสามและวรรคห้า มาใช้บังคับแก่การแต่งตั้ง ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ ก่อนเข้ารับหน้าที่ตุลาการศาลปกครองครั้งแรก ตุลาการ ศาลปกครองต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

"ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้า จะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยปราศจากอคติทั้งปวง เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชน และความสงบสุขแห่ง ราชอาณาจักร ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายทุกประการ

มาตรา ๒๑ ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก

(๓) ลิ่นปิงบประมาณที่ตุลาการศาลปกครองผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔

หรือมาตรา ๑๕

(๕) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือมีกายหรือจิตใจไม่เหมาะสมที่จะเป็นตุลาการศาลปกครอง หรือเป็นโรคที่ระบุไว้ในประกาศที่ ก.ศป.กำหนดโดยได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

(๘) ถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๒๒

(๙) ถูกไล่ออกตามมาตรา ๒๓

การพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งนอกจาก (๑) ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๒๒ ตุลาการศาลปกครองต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครองตามที่ ก.ศป.กำหนด

ก.ศป. อาจมีมติให้ตุลาการศาลปกครองผู้ใดออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้ แต่การให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ เหตุทดแทนให้ทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ปฏิบัติหน้าที่บกพร่องอย่างร้ายแรงหรือประพฤติตนไม่สมควรตามที่กำหนดในจรรยาบรรณแห่งการเป็นตุลาการศาลปกครอง

(๒) ห่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้โดยสม่ำเสมอแต่ไม่ถึงเหตุทุพพลภาพ

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕

(โปรดพลิก)

ศาลปกครอง/

มาตรา ๒๓ ก.ศป.อาจมีมติไล่ตุลาการศาลปกครองออกได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

(๒) ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามที่กำหนดในจรรยาบรรณแห่งการเป็น

ตุลาการศาลปกครอง

(๓) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
วันแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๒๔ ในการพิจารณาให้ตุลาการศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งตาม
มาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๒๓ ให้ ก.ศป.ตั้งคณะกรรมการสอบสวนประกอบด้วยตุลาการ
ในศาลปกครองสูงสุดหรือตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นจำนวนสามคน และกรรมการ
ข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนซึ่งได้รับแต่งตั้งจาก
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ เพื่อทำการสอบสวน

ในการสอบสวนให้คณะกรรมการสอบสวนมีอำนาจเรียกให้หน่วยงานของรัฐ
หรือบุคคลใดให้ข้อเท็จจริง ให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สอบสวนได้

ในระหว่างการสอบสวนหรือพิจารณาตามวรรคหนึ่ง ถ้า ก.ศป.เห็นว่าควรให้
ผู้ถูกสอบสวนหรือพิจารณาปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการจะมีมติให้พัก
ราชการก็ได้

การให้พักราชการนั้น ให้พักตลอดเวลาที่สอบสวนหรือพิจารณา เมื่อสอบสวน
หรือพิจารณาเสร็จแล้ว ถ้าปรากฏว่าผู้ถูกให้พักราชการมิได้กระทำการตามที่ถูกสอบสวน
หรือพิจารณา ก็ให้ผู้นั้นคงอยู่ในราชการตามเดิม

วิธีการสอบสวนและสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาและบุคคลที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่ ก.ศป.กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๒๕ ตุลาการศาลปกครองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งไปโดยมิได้มีความผิด
และมีชื่อเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๕) หรือ (๖) ก.ศป.อาจ
พิจารณาคัดเลือกผู้นั้นให้กลับเข้ารับราชการเป็นตุลาการศาลปกครองในตำแหน่งไม่สูงกว่า
ตำแหน่งเดิมหรือเทียบเท่าก็ได้ ถ้าผู้นั้นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓
มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๖ ตุลาการศาลปกครองผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการ
ให้ยื่นหนังสือขอลาออก เมื่อประธานศาลปกครองสูงสุดสั่งอนุญาตแล้วให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่ง
ในกรณีที่ตุลาการศาลปกครองลาออกเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมือง
หรือเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง ให้การลาออกมีผลตั้งแต่วันที่ผู้นั้นลาออก

นอกจากกรณีตามวรรคสอง ถ้าประธานศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าจำเป็น
เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ จะยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกไว้เป็นเวลาไม่เกินสามเดือน
นับแต่วันที่ขอลาออกก็ได้

มาตรา ๒๗ การย้ายตุลาการศาลปกครองผู้ใดไปดำรงตำแหน่งอื่นใน
ศาลปกครอง จะต้องได้รับความเห็นชอบจากตุลาการศาลปกครองผู้นั้น และให้ประธานศาล
ปกครองสูงสุดมีอำนาจแต่งตั้งได้ โดยความเห็นชอบของ ก.ศป.ตามระเบียบที่ ก.ศป.
กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น หรือเป็นกรณี
ที่อยู่ในระหว่างถูกดำเนินการทางวินัย หรือตกเป็นจำเลยในคดีอาญา

มาตรา ๒๘ ประธานศาลปกครองสูงสุดต้องรับผิดชอบบริหารงานศาลเป็นไป
โดยเรียบร้อย โดยมีรองประธานศาลปกครองสูงสุดช่วยปฏิบัติหน้าที่ตามที่ประธานศาล
ปกครองสูงสุดมอบหมาย

อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นต้องรับผิดชอบบริหารงานศาลเป็นไปโดยเรียบร้อย
โดยมีรองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้นช่วยปฏิบัติหน้าที่ตามที่อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นมอบหมาย

ในกรณีที่ตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดหรืออธิบดีศาลปกครองชั้นต้น
ว่างลง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานศาลปกครองสูงสุดหรือรองอธิบดี
ศาลปกครองชั้นต้น หรือตุลาการศาลปกครองอื่น แล้วแต่กรณี ปฏิบัติหน้าที่แทนตามระเบียบ
ที่ ก.ศป.กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนย่อมมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งคนแทน

มาตรา ๒๘ การเปลี่ยนแปลงตุลาการศาลปกครองในองค์คณะหนึ่ง องค์คณะใด เนื่องจากตุลาการศาลปกครองผู้ใดถึงแก่ความตาย ได้รับการแต่งตั้งให้ ดำรงตำแหน่งอื่น หรือเจ็บป่วยจนไม่อาจเข้าร่วมเป็นองค์คณะในการพิจารณาพิพากษาได้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนด

ตุลาการศาลปกครองซึ่งเข้ามาแทนที่ตามวรรคหนึ่ง ให้มีอำนาจตรวจสอบสำนวน และลงลายมือชื่อในคำพิพากษาได้

มาตรา ๓๐ ตุลาการศาลปกครองให้ได้รับเงินเดือนและ เงินประจำตำแหน่ง ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

เมื่อเริ่มต้นปีงบประมาณประจำปี ให้ตุลาการศาลปกครองแต่ละคนได้รับ เงินเดือนและ เงินประจำตำแหน่ง เพิ่มขึ้นจากเดิมที่ได้รับอยู่เป็นจำนวนร้อยละตามอัตรา การเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภคของปีที่ล่วงมาที่กระทรวงพาณิชย์คำนวณเพื่อใช้ในราชการ

ตุลาการศาลปกครองให้ได้รับค่าพาหนะเดินทาง ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่น ในกรณีเดินทางไปราชการ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

เพื่อประโยชน์ในการรับบำเหน็จบำนาญ ให้ตุลาการศาลปกครองเป็น ข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และให้นำกฎหมาย ว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการมาใช้บังคับกับตุลาการศาลปกครองโดยอนุโลม ในการนี้ ให้สำนักงานศาลปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมการเกษียณอายุของตุลาการศาลปกครอง

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใดได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครอง เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการ ให้ถือ เวลาราชการหรือเวลาทำงานของผู้นั้นในขณะที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เป็นเวลาราชการของตุลาการศาลปกครองของผู้นั้นตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา ๓๒ เครื่องแบบตุลาการศาลปกครองและระเบียบการแต่งกาย ให้เป็นไปตามที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด

วันและเวลาทำงาน วันหยุดราชการและการลาหยุดราชการของตุลาการ ศาลปกครองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด

มาตรา ๓๓ ในศาลปกครอง ให้มีตุลาการศาลปกครองวิสามัญทำหน้าที่เป็นสักขีพยานเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีปกครองเป็นไปโดยยุติธรรมและโปร่งใส ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ให้บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ มีสิทธิเข้าปฏิบัติหน้าที่เป็นตุลาการศาลปกครองวิสามัญ

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปี

(๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าตามหลักเกณฑ์

ที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด

(๓) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๔) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

ตุลาการศาลปกครองวิสามัญจะอยู่ร่วมในการพิจารณาพิพากษาคดีใดซึ่งคนมีส่วนได้เสีย หรืออาจมีผลทำให้การพิจารณาคดีนั้นมีโอกาสหรือไม่สามารถดำเนินไปด้วยความเป็นกลางมิได้

ให้สำนักงานศาลปกครองจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิปฏิบัติหน้าที่เป็นตุลาการศาลปกครองวิสามัญ และผู้มีสิทธิตามบัญชีรายชื่อดังกล่าวผู้ใดจะเข้าปฏิบัติหน้าที่เป็นตุลาการศาลปกครองวิสามัญในคดีปกครองคดีใด ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

ในกรณีที่มีปัญหาว่าผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นตุลาการศาลปกครองวิสามัญในคดีใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามวรรคสองหรือวรรคสาม ให้อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นหรือประธานศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี ที่คดีนั้นอยู่ในการพิจารณาของศาล แต่งตั้งตุลาการศาลปกครองในศาลนั้นจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนร่วมกันพิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาด คำชี้ขาดดังกล่าวให้เป็นที่สุด

ตุลาการศาลปกครองที่ทำหน้าที่ชี้ขาดตามวรรคห้า ต้องมิใช่ตุลาการศาลปกครองในขณะที่ยังพิจารณาคดีนั้น

มาตรา ๓๔ ให้ตุลาการศาลปกครองวิสามัญได้รับค่าบวการ และค่าพาหนะเดินทาง ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่นในกรณีเดินทางไปราชการ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ตุลาการศาลปกครองและตุลาการศาลปกครองวิสามัญเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓

คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง

มาตรา ๓๖ กรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิใน ก.ศป. ตามมาตรา ๒๗๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๗๔ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต้องมีคุณสมบัติเป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวนหกคน และมีคุณสมบัติเป็นตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นจำนวนสามคน

(๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๗๔ วรรคหนึ่ง (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

ให้เลขานุการสำนักงานศาลปกครองเป็นเลขานุการของ ก.ศป.

วิธีการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๗๔ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด สำหรับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๗๔ วรรคหนึ่ง (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้เป็นไปตามที่วุฒิสภาหรือคณะรัฐมนตรีกำหนด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๗ กรรมการตุลาการศาลปกครองตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ให้อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีโดยอาจได้รับเลือกใหม่ได้อีก แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ถ้าตำแหน่งว่างลงก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการเลือกซ่อมภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง เว้นแต่วาระการอยู่ในตำแหน่งของกรรมการผู้นั้นจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่ดำเนินการเลือกซ่อมก็ได้

ศาลปกครอง,

กรรมการตุลาการศาลปกครองซึ่งได้รับเลือกข้อมให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระ
ที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งคนแทน

มาตรา ๓๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตุลาการ
ศาลปกครองตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) พ้นจากตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองสูงสุด หรือตุลาการในศาลปกครอง
ชั้นต้น ในกรณีที่เป็นกรรมการตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง (๑)
- (๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๓๙ การประชุมของ ก.ศป. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า
กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะ เป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานศาลปกครองสูงสุดไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้
ให้รองประธานศาลปกครองสูงสุดปฏิบัติหน้าที่แทน ถ้าไม่มีรองประธานศาลปกครองสูงสุด
หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองคนหนึ่ง
เป็นประธานในที่ประชุม

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการใน ก.ศป.ว่างลง แต่มีความจำเป็นที่จะต้อง
ดำเนินการโดยรีบด่วน ให้กรรมการที่เหลือปฏิบัติงานต่อไปได้ แต่ต้องมีกรรมการ
เหลือพอที่จะ เป็นองค์ประชุม

ให้ ก.ศป. มีอำนาจออกข้อบังคับว่าด้วยการประชุมและการลงมติได้

ให้ ก.ศป. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการใด ๆ

ได้ตามความเหมาะสม

(โปรดพลิก)

ศาลปกครอง/25

หมวด ๔
วิธีพิจารณาคดีปกครอง

ส่วนที่ ๑
การฟ้องคดีปกครอง

มาตรา ๔๐ บุคคลใดได้รับความเดือดร้อนหรือความเสียหายอันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองหรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีค่าบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๗๐ บุคคลนั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ศาลปกครองอาจอนุญาตให้บุคคลซึ่งอาจจะเดือดร้อนหรืออาจจะเสียหายฟ้องคดีตามวรรคหนึ่งได้ หากมีเหตุอันสมควร

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะกระทำได้ต่อเมื่อมีการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการภายในเวลาอันสมควร

มาตรา ๔๑ ในคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ถ้ากฎหมายให้อำนาจผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอเรื่องดังกล่าวต่อศาลปกครองได้ ในการเสนอความเห็นดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีสิทธิและหน้าที่เสมือนหนึ่งเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๐

มาตรา ๔๒ การดำเนินการใด ๆ ทั้งปวงเกี่ยวกับการฟ้อง การร้องขอ การเรียกบุคคล หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาเป็นคู่กรณีในคดี การดำเนินการ กระบวนพิจารณา การรับฟังพยานหลักฐาน และการพิพากษาคดีปกครอง นอกจากที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของ ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๔๓ คำฟ้องให้ใช้ถ้อยคำสุภาพและต้องมี

- (๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้ฟ้องคดี
- (๒) ชื่อหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอันเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดี
- (๓) การกระทำทั้งหลายที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดี พร้อมทั้งข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ตามสมควรเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าว
- (๔) คำขอของผู้ฟ้องคดี
- (๕) ลายมือชื่อของผู้ฟ้องคดี ถ้าเป็นการยื่นฟ้องคดีแทนผู้อื่นจะต้องแนบใบมอบฉันทะให้ผู้ฟ้องคดีมาด้วย

คำฟ้องใดมีรายการไม่ครบตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ชัดเจน หรือไม่อาจเข้าใจได้ ให้สำนักงานศาลปกครองให้คำแนะนำแก่ผู้ฟ้องคดีเพื่อดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องนั้น ให้ถูกต้อง ในการนี้ให้ถือว่าวันที่ยื่นฟ้องครั้งแรกเป็นหลักในการนับอายุความ

ในกรณีที่มีผู้ประสงค์จะฟ้องคดีปกครองหลายคนในเหตุเดียวกัน บุคคลเหล่านั้น อาจยื่นคำฟ้องร่วมกันเป็นฉบับเดียว โดยจะมอบหมายให้ผู้ฟ้องคดีคนใดเป็นผู้แทนของผู้ฟ้องคดีทุกคนในการดำเนินคดีต่อไปก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ให้ถือว่า การกระทำของผู้แทนผู้ฟ้องคดีใน กระบวนพิจารณาผูกพันผู้ฟ้องคดีทุกคน เว้นแต่กระบวนพิจารณาที่บุคคลนั้นกระทำไปเป็นที่ เสื่อมเสียแก่ผู้ฟ้องคดีร่วมคนอื่น

การฟ้องคดีไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล เว้นแต่คดีตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๔) ให้เสียค่าธรรมเนียมศาลในอัตราร้อยละหนึ่งของทุนทรัพย์ แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท

ในการดำเนินกระบวนพิจารณา คู่กรณีจะดำเนินการทั้งปวงด้วยตนเองหรือจะมอบอำนาจให้ทนายความหรือบุคคลอื่นช่วยเหลือในการฟ้องและในการดำเนินคดีก็ได้

(โปรดพลิก)

ศาลปกครอง/2

มาตรา ๔๔ คำฟ้องให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาลปกครอง ในการนี้อาจยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ และเพื่อประโยชน์ในการนับอายุความ ให้ถือว่าวันที่ส่งคำฟ้องแก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์ เป็นวันที่ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครอง

มาตรา ๔๕ การฟ้องคดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองชั้นต้น ให้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นที่ผู้ฟ้องคดีมีภูมิลำเนาหรือที่มรดกตั้งขึ้นในเขตศาลปกครองชั้นต้นนั้น

การฟ้องคดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองสูงสุด ให้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุด

ในกรณีที่ศาลปกครองใดพิพากษาว่าคดีที่ฟ้องต่อศาลปกครองนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองอื่น ให้ส่งคำฟ้องนั้นไปให้ศาลปกครองที่มีเขตอำนาจเพื่อพิจารณา ในกรณีที่ศาลปกครองชั้นต้นมีความเห็นขัดแย้งกันในเรื่องเขตอำนาจศาล ให้ศาลปกครองที่รับคำฟ้องไว้หลังสุดเสนอความเห็นต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อมีคำสั่งในเรื่องเขตอำนาจศาล

การพิจารณาคดีที่ยื่นไว้ต่อศาลปกครองใดจะต้องกระทำในศาลปกครองนั้น ตามวันเวลาทำการ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นหรือเพื่อความสะดวกของผู้ฟ้องคดี ศาลปกครองจะสั่งให้ดำเนินการพิจารณาในสถานที่อื่นหรือในวันหยุดหรือในวันเวลาใดก็ได้

มาตรา ๔๖ ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นผู้ประกาศสถานที่ตั้ง และวันเวลาทำการตามปกติของศาลปกครองในราชกิจจานุเบกษา

ศาลปกครองแห่งหนึ่ง ๆ อาจมีสถานที่ทำการเฉพาะการได้ตามจำนวนที่เหมาะสมตามที่ประธานศาลปกครองสูงสุดจะได้ประกาศสถานที่ตั้งและวันเวลาทำการของสถานที่ทำการเฉพาะการในราชกิจจานุเบกษา

ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจวางระเบียบให้การยื่นฟ้องและการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองต้องกระทำ ณ สถานที่ทำการเฉพาะการของศาลปกครองก็ได้

มาตรา ๔๗ การฟ้องคดีปกครองจะต้องยื่นฟ้องภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รัฐหรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและไม่ได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล แล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบทกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๔๘ คำสั่งทางปกครองใดที่อาจฟ้องต่อศาลปกครองได้ ถ้ามิได้ระบุนระยะเวลาฟ้องคดีตามมาตรา ๔๗ ไว้ในคำสั่งทางปกครอง ให้ระยะเวลาฟ้องคดีเริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งระยะเวลาดังกล่าว ถ้าไม่มีการแจ้งใหม่และระยะเวลาสั้นกว่าหนึ่งปี ให้ขยายเป็นหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๔๙ การฟ้องคดีตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๓) หรือ (๔) ให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รัฐหรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี

มาตรา ๕๐ การฟ้องคดีปกครองที่เกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนหรือสถานะของบุคคลจะยื่นฟ้องคดีในเวลาใดก็ได้

การฟ้องคดีปกครองที่ยื่นเมื่อพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดีแล้ว ถ้าศาลปกครองเห็นว่าคดีที่ยื่นฟ้องนั้นจะเป็นประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน ศาลปกครองจะรับไว้พิจารณาก็ได้

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายหนึ่งถึงแก่ความตายก่อนศาลปกครองพิพากษา ให้ศาลปกครองรอการพิจารณาไปจนกว่าทายาท ผู้จัดการมรดก ผู้ปกครองทรัพย์สินมรดก หรือผู้สืบสิทธิของคู่กรณีผู้นั้นจะได้เข้ามาแทนที่คู่กรณีผู้ถึงแก่ความตาย หรือผู้มีส่วนได้เสีย จะมีคำขอเข้ามา โดยมีคำขอเข้ามาเองหรือโดยที่ศาลหมายเรียกให้เข้ามา เนื่องจากคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีคำขอ คำขอเช่นว่านี้จะต้องยื่นภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่คู่กรณีผู้นั้นถึงแก่ความตาย

ถ้าไม่มีคำขอของบุคคลดังกล่าว หรือไม่มีคำขอของคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลปกครองมีคำสั่งจำหน่ายคดีนั้น (โปรดพลิก)

ในการพิจารณาพิพากษาคดี ศาลปกครองอาจตรวจสอบและแสวงหาข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสม ในการนี้ ศาลปกครองจะรับฟังพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานผู้เชี่ยวชาญ หรือพยานหลักฐานอื่นนอกเหนือจากพยานหลักฐานของคู่กรณีได้ตามที่เห็นสมควร

พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่มาให้ถ้อยคำหรือทำความเห็นต่อศาลปกครอง มีสิทธิได้รับค่าพยานหรือค่าป่วยการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๕๕ เมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาลปกครองใด การจ่ายสำนวนคดีในศาลปกครองนั้นให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนด ระเบียบการจ่ายสำนวนคดีตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายสำนวนคดีไว้ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่มีการจัดองค์คณะที่มีความเชี่ยวชาญในประเภทคดีด้านใดด้านหนึ่งเป็นการเฉพาะ ต้องจ่ายสำนวนคดีให้ตรงกับความเชี่ยวชาญขององค์คณะที่จัดไว้

(๒) ในกรณีที่มีการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบคดีขององค์คณะ ต้องจ่ายสำนวนคดีที่มีมูลคดีเกิดขึ้นในพื้นที่ให้แก่องค์คณะที่จัดไว้

(๓) ในกรณีที่ไม่มีการจัดองค์คณะตาม (๑) หรือ (๒) หรือมีการจัดไว้ลักษณะเดียวกันหลายองค์คณะ หรือองค์คณะที่รับผิดชอบคดีดังกล่าวมีคดีค้างการพิจารณาอยู่เป็นจำนวนมากซึ่งหากจ่ายสำนวนคดีให้แก่องค์คณะนั้นจะทำให้คดีล่าช้าเสียหายต่อความยุติธรรม ให้จ่ายสำนวนคดีโดยใช้วิธีจับสลากหรือใช้วิธีการอื่นใดที่ไม่อาจคาดหมายได้ล่วงหน้าว่าจะจ่ายสำนวนคดีให้แก่องค์คณะใด

เมื่อองค์คณะในศาลปกครองใดได้รับสำนวนคดีแล้ว ให้ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุดหรือตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้นในองค์คณะนั้น แล้วแต่กรณี แต่งตั้งตุลาการศาลปกครองในคณะของตนคนหนึ่งเป็นตุลาการเจ้าของสำนวน เพื่อเป็นผู้ดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริงจากคำฟ้อง คำชี้แจงของคู่กรณี และรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ โดยมีพนักงานคดีปกครองเป็นผู้ช่วยดำเนินการตามที่ตุลาการเจ้าของสำนวนมอบหมาย

เมื่อได้จ่ายสำนวนคดีให้กับตุลาการเจ้าของสำนวนคนใดคนหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้มีการเรียกคืนสำนวนคดีหรือโอนสำนวนคดี เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

(โปรดพลิก)

- (๑) เมื่อมีการโอนคดีตามระเบียบวิธีพิจารณาคดีปกครองที่ที่ประชุมใหญ่
ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนด
- (๒) เมื่อมีการคัดค้านตุลาการเจ้าของสำนวน
- (๓) เมื่อตุลาการเจ้าของสำนวนมีคดีค้างการพิจารณาอยู่เป็นจำนวนมาก
ซึ่งจะทำให้การพิจารณาคดีล่าช้าเสียหายต่อความยุติธรรม และตุลาการเจ้าของสำนวน
ผู้นั้นขอสละสำนวนคดีที่มีการจ่ายให้ผู้นั้น

มาตรา ๕๖ ในการพิจารณาคดีให้ตุลาการเจ้าของสำนวนทำหน้าที่ตรวจสอบ
และเสนอข้อเท็จจริงพร้อมทั้งความเห็นในข้อกฎหมายต่อองค์คณะพิจารณาพิพากษา ตลอดจน
ดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีนั้น

ในระหว่างการดำเนินการของตุลาการเจ้าของสำนวนตามวรรคหนึ่ง ให้เปิด
โอกาสให้คู่กรณีได้ทราบถึงข้ออ้าง หรือข้อแย้งของแต่ละฝ่ายและให้คู่กรณีเสนอพยานหลักฐาน
ของฝ่ายตนเพื่อยืนยันหรือหักล้างข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายได้ จนกว่าตุลาการเจ้าของสำนวน
จะเห็นว่าได้ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเพียงพอที่จะเสนอองค์คณะพิจารณาพิพากษาได้แล้ว
ให้ตุลาการเจ้าของสำนวนสรุปข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเสนอให้องค์คณะพิจารณาพิพากษา
เพื่อพิจารณาคดีต่อไป

ในการให้โอกาสคู่กรณีตามวรรคสอง ให้ตุลาการเจ้าของสำนวนกำหนดระยะเวลา
เวลาที่ต้องปฏิบัติตามสมควร และในกรณีที่เห็นว่าคู่กรณีมิได้ปฏิบัติตามในระยะเวลาที่กำหนด
โดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการประวิงคดีให้ล่าช้า และตุลาการ
เจ้าของสำนวนเห็นว่าข้อเท็จจริงที่รวบรวมได้สามารถฟังเป็นข้อยุติเพียงพอที่จะพิจารณา
พิพากษาได้ จะดำเนินการต่อไปโดยไม่รอฟังพยานหลักฐานของคู่กรณีดังกล่าวก็ได้และในกรณีที่
หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือมีพฤติกรรม
ประวิงคดีให้ล่าช้าจะรายงานผู้บังคับบัญชา ผู้กำกับดูแล ผู้ควบคุม หรือนายกรัฐมนตรีเพื่อ
ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือสั่งการหรือลงโทษทางวินัยต่อไปก็ได้ ทั้งนี้ โดยไม่เป็นการ
ตัดอำนาจที่ศาลจะมีคำสั่งลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาล

การปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการเจ้าของสำนวนและพนักงานคดีปกครองให้เป็นไป
ตามที่กำหนดในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๕๗ ในการพิจารณาคดี ให้องค์คณะพิจารณาพิพากษาจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดีอย่างน้อยหนึ่งครั้ง เพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสมาแถลงด้วยวาจาต่อหน้าองค์คณะพิจารณาพิพากษา

ก่อนการนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกให้ส่งสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ในการนี้ให้คู่กรณีมีสิทธิยื่นคำแถลงรวมทั้งนำพยานหลักฐานมาแสดงประกอบคำแถลงดังกล่าวเพื่อยืนยันหรือหักล้างข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายเพิ่มเติมต่อองค์คณะพิจารณาพิพากษาในวันนั่งพิจารณาคดีแต่จะไม่มาแถลงด้วยวาจาก็ได้

มาตรา ๕๘ การนั่งพิจารณาคดีจะต้องกระทำโดยเปิดเผย

ในคดีเรื่องใดเพื่อความเหมาะสม หรือเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน ถ้าศาลปกครองเห็นสมควรจะห้ามมิให้มีการเปิดเผยข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ต่าง ๆ ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนแห่งคดีซึ่งปรากฏจากคำคู่ความหรือคำแถลงของคู่กรณี หรือคำพยานหลักฐานที่ได้สืบมาแล้ว ศาลปกครองจะมีคำสั่งดังต่อไปนี้ก็ได้

(๑) ห้ามประชาชนมิให้เข้าฟังการพิจารณาทั้งหมดหรือบางส่วนแล้วดำเนินการพิจารณาไปโดยไม่เปิดเผย หรือ

(๒) ห้ามมิให้ออกโฆษณาข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่นว่านั้น ไม่ว่าศาลปกครองจะได้มีคำสั่งตามวรรคสองหรือไม่ มิให้ถือว่าการออกโฆษณาทั้งหมดหรือแต่บางส่วนแห่งคำพิพากษา หรือย่อเรื่องแห่งคำพิพากษา โดยเป็นกลางและถูกต้องเป็นการผิดกฎหมาย เว้นแต่ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนหรือความปลอดภัยของประเทศจะห้ามมิให้มีการเปิดเผยข้อความทั้งหมดหรือบางส่วนแห่งคำพิพากษานั้นก็ได้

มาตรา ๕๙ ก่อนมีคำพิพากษา ให้ตุลาการเจ้าของสำนวนส่งมอบสำนวนคดีให้ผู้แถลงคดีปกครองพิจารณาและให้ผู้แถลงคดีปกครองจัดทำสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และความเห็นของตนในการวินิจฉัยคดีนั้นเสนอต่อองค์คณะผู้พิจารณาพิพากษา และให้มาชี้แจงด้วยวาจาต่อองค์คณะพิจารณาพิพากษาในวันนั่งพิจารณาคดีนั้น และให้มีสิทธิอยู่ร่วมในการพิจารณาและในการประชุมปรึกษาเพื่อพิพากษาคดีนั้นได้

(โปรดพลิก)

ให้อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นหรือประธานศาลปกครองสูงสุดแต่งตั้งผู้แถลงคดีปกครองจากตุลาการศาลปกครองคนหนึ่งในศาลนั้นที่มีใช้สมาชิกในองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีนั้น

ผู้แถลงคดีปกครองในศาลปกครองสูงสุดอาจแต่งตั้งจากตุลาการศาลปกครองชั้นต้นก็ได้

การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้แถลงคดีปกครองให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับคดีที่กำหนดระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

มาตรา ๖๐ ให้ตุลาการศาลปกครองคนหนึ่งคนใดซึ่งได้รับมอบหมายจากองค์คณะมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) มีคำสั่งเรียกให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นเป็นหนังสือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐหรือของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง

(๒) มีคำสั่งเรียกให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือให้ความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือส่งผู้แทนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐนั้นมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำประกอบการพิจารณา

(๓) มีคำสั่งเรียกให้คู่กรณีมาให้ถ้อยคำหรือนำพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา

(๔) มีคำสั่งเรียกให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา

ในกรณีจำเป็น ตุลาการศาลปกครองหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากตุลาการศาลปกครองมีอำนาจไปตรวจสอบสถานที่ บุคคล หรือสิ่งอื่นใดเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้

มาตรา ๖๑ ถ้าผู้ฟ้องคดีได้รับคำสั่งจากศาลปกครองให้มาให้ถ้อยคำหรือแสดงพยานหลักฐานแล้ว ไม่ดำเนินการตามคำสั่งนั้นภายในระยะเวลาที่ศาลปกครองกำหนดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ศาลปกครองจะสั่งให้จำหน่ายคดีเสียก็ได้

คดีที่ศาลปกครองได้สั่งจำหน่ายตามวรรคหนึ่ง ถ้าภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ศาลปกครองมีคำสั่งให้จำหน่ายคดี ผู้ฟ้องคดีแสดงให้เป็นที่พอใจแก่ศาลปกครองได้ว่า การที่ตนไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งของศาลปกครองได้นั้น เป็นเพราะเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุอันสมควร ศาลปกครองจะอนุญาตให้พิจารณาใหม่หรือฟ้องคดีใหม่ก็ได้

มาตรา ๖๒ ให้นำบทบัญญัติเรื่องเหตุแห่งการคัดค้านผู้พิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับกับการพิจารณาของศาลปกครอง โดยอนุโลม แต่การขอลงตัวจากคดีของตุลาการศาลปกครอง การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคำคัดค้าน การสั่งให้ผู้ถูกคัดค้านงดการพิจารณาคดี และการสั่งให้ผู้อื่นเข้าปฏิบัติหน้าที่แทน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

การกระทำใด ๆ ของตุลาการศาลปกครองผู้ถูกคัดค้านที่ได้กระทำไปก่อนมีการสั่งให้งดการพิจารณานั้นย่อมเป็นอันสมบูรณ์

มาตรา ๖๓ นอกจากที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ให้นำบทบัญญัติที่ถือว่าเป็นการกระทำละเมิดอำนาจศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม และเมื่อมีการละเมิดอำนาจศาลให้ศาลปกครองมีอำนาจสั่งลงโทษได้ดังนี้

- (๑) ตักเตือน โดยจะมีคำตำหนิเป็นลายลักษณ์อักษรด้วยหรือไม่ก็ได้
- (๒) ไล่ออกจากบริเวณศาล
- (๓) ลงโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การสั่งลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาลพึงใช้อย่างระมัดระวังและเท่าที่จำเป็นตามพฤติการณ์แห่งกรณี และหากเป็นการสั่งลงโทษตาม (๓) ให้องค์คณะอื่นที่มีใช้องค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีนั้นเป็นผู้พิจารณาและสั่งลงโทษ

การวิจารณ์การพิจารณาหรือการพิพากษาคดีของศาลปกครองโดยวิธีการทางนิติศาสตร์ ไม่เป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล หรือดูหมิ่นศาลหรือตุลาการ

(โปรดพลิก)

ศาลปกครอง

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่ศาลปกครองเห็นสมควรกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาคดี ไม่ว่าจะมีความร้องขอจากผู้ฟ้องคดีหรือไม่ ให้ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวและออกคำสั่งไปยังหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐและปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นแก่การบริหารงานของรัฐประกอบด้วย

ส่วนที่ ๓

คำพิพากษาหรือคำสั่งคดีปกครอง

มาตรา ๖๕ การทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองถ้าจะต้องกระทำโดยตุลาการศาลปกครองหลายคน คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นจะต้องบังคับตามความเห็นของฝ่ายข้างมาก และในกรณีที่ตุลาการในศาลปกครองผู้ใดมีความเห็นแย้งให้ทำความเห็นแย้งไว้ในคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

มาตรา ๖๖ คดีที่ขึ้นฟ้องหรืออุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ถ้าประธานศาลปกครองสูงสุดเห็นสมควรจะให้มีการวินิจฉัยคดีใดโดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้ หรือมีกฎหมายหรือระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดให้วินิจฉัยปัญหาใดหรือคดีใดโดยที่ประชุมใหญ่ก็ให้วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่

ภายใต้บังคับมาตรา ๖๒ ที่ประชุมใหญ่นั้นให้ประกอบด้วยตุลาการในศาลปกครองสูงสุดทุกคนที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ แต่ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และให้ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานที่ประชุมใหญ่

คำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก และถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๖๗ คำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองของศาลปกครอง
อย่างน้อยต้องระบุ

- (๑) ชื่อผู้ยื่นคำฟ้อง
- (๒) หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดี
- (๓) เหตุแห่งการฟ้องคดี
- (๔) ข้อเท็จจริงของเรื่องที่ฟ้อง
- (๕) คำวินิจฉัยและเหตุผลแห่งคำวินิจฉัย
- (๖) คำบังคับ ถ้ามี โดยให้ระบุหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ที่ต้องปฏิบัติตามคำบังคับไว้ด้วย

(๗) ข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตาม
คำพิพากษา ถ้ามี

คำพิพากษาหรือคำสั่งตามวรรคหนึ่งต้องลงลายมือชื่อของตุลาการศาลปกครอง
ที่นั่งพิจารณาและพิพากษาคดีหรือมีคำสั่งนั้น

เมื่อศาลปกครองได้อ่านผลแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีปกครอง
ในศาลปกครองโดยเปิดเผยในวันใดแล้ว ให้ถือว่าวันที่ได้อ่านนั้นเป็นวันที่ศาลปกครอง
มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ในการนี้ให้ศาลปกครองแจ้งให้คู่กรณีทราบกำหนดวันอ่านผล
แห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นเป็นการล่วงหน้าตามสมควร

ถ้าไม่มีคู่กรณีมาศาลปกครองในวันนัดอ่านผลแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่ง
ให้ศาลปกครองงดการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง แล้วบันทึกไว้และให้ถือว่าวันที่บันทึก
เป็นวันที่ศาลปกครองได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ให้สำนักงานศาลปกครองพิมพ์เผยแพร่คำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีของ
ศาลปกครองและความเห็นของผู้แถลงคดีปกครองตามมาตรา ๕๕

มาตรา ๖๘ คำพิพากษาศาลปกครองให้ผูกพันคู่กรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม
คำบังคับนับแต่วันที่กำหนดในคำพิพากษาจนถึงวันที่คำพิพากษานั้นถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไข
กลับหรืองดเสีย ถ้าหากมี แต่ในกรณีที่เป็นคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ให้รอ
การปฏิบัติตามคำบังคับไว้จนกว่าจะพ้นระยะเวลาดำเนินการอุทธรณ์ หรือในกรณีที่มีผลการอุทธรณ์
ให้รอการบังคับคดีไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

(โปรดพลิก)

มาตรา ๖๘ ภายใต้บังคับบทบัญญัติว่าด้วยการขู่วรรณคำพิพากษา หรือคำสั่ง คำพิพากษาหรือคำสั่งใด ๆ ให้มีผลผูกพันบุคคลภายนอกได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ในคำพิพากษาให้บุคคลใดออกไปจากสถานที่ใดให้ใช้บังคับตลอดถึง วงศ์ญาติหรือบริวารของผู้ที่อยู่ในสถานที่นั้นด้วย เว้นแต่ผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าตนมีสิทธิ พิเศษอื่น

(๒) ถ้าบุคคลใดได้เข้าเป็นผู้ค้าประกันในศาลเพื่อการดำเนินการใด ๆ ตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้คำพิพากษาหรือคำสั่งใช้บังคับแก่การประกันนั้นได้โดยไม่ต้อง พึ่งผู้ค้าประกันใหม่

(๓) คำพิพากษาหรือคำสั่งเกี่ยวกับสถานะหรือความสามารถของบุคคลหรือนิติบุคคล บุคคลภายนอกจะยกขึ้นอ้างอิงหรือใช้ยันกับบุคคลภายนอกก็ได้

(๔) คำพิพากษาหรือคำสั่งที่เกี่ยวกับสิทธิแห่งทรัพย์สินใด ๆ คู่กรณี ที่เกี่ยวข้องอาจอ้างกับบุคคลภายนอกได้ เว้นแต่บุคคลภายนอกจะมีสิทธิดีกว่า

มาตรา ๗๐ ในการพิพากษาคดี ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดคำบังคับ อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่งหรือสั่งห้ามการกระทำทั้งหมดหรือบางส่วน ในกรณีที่มีการฟ้องว่าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑)

(๒) สั่งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ ตามหน้าที่ภายในเวลาที่ศาลปกครองกำหนด ในกรณีที่มีการฟ้องว่าหน่วยงานของรัฐหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร

(๓) สั่งให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้ระทำการหรืองดเว้น การกระทำ โดยจะกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขอื่น ๆ ไว้ด้วยก็ได้ ในกรณีที่มีการฟ้อง เกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือการฟ้องเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

(๔) สั่งให้ถือปฏิบัติต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีการฟ้อง ให้ศาลมีคำพิพากษาแสดงความเป็นอยู่ของสิทธิหรือหน้าที่นั้น

ในการมีคำบังคับตามวรรคหนึ่ง (๑) ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดว่าจะให้มีผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลังหรือมีผลไปในอนาคตถึงขณะใดขณะหนึ่งได้ หรือจะกำหนดให้มิเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ ทั้งนี้ตามความเป็นธรรมแห่งกรณี

ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนกฎ ให้มีการประกาศผลแห่งคำพิพากษาดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา และให้การประกาศดังกล่าวมีผลเป็นการเพิกถอนกฎนั้น

ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำบังคับให้ผู้ชำระ เงินหรือส่งมอบทรัพย์สินตามคำพิพากษา ถ้าผู้นั้นไม่ชำระเงินหรือส่งมอบทรัพย์สิน ศาลปกครองอาจมีคำสั่งให้มีการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของบุคคลนั้นได้: และให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๑ การคัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นนั้น ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ถ้ามิได้ยื่นอุทธรณ์ตามกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคดีนั้นเป็นอันถึงที่สุด

คำพิพากษาหรือคำสั่งตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึง คำสั่งเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาลหรือคำสั่งอื่นใดที่ทำให้คดีเสร็จเด็ดขาด

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดให้เป็นที่ที่สุด

มาตรา ๗๒ เมื่อมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันเป็นที่ที่สุดของศาลปกครองต่างชั้นกันในประเด็นแห่งคดีอย่างเดียวกัน แต่คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นขัดหรือแย้งกัน ให้ถือตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด

ถ้าคำพิพากษาหรือคำสั่งอันเป็นที่ที่สุดของศาลปกครองชั้นต้นด้วยกัน มีการขัดหรือแย้งกันในประเด็นแห่งคดีอย่างเดียวกัน คู่กรณีจะยื่นคำร้องขอต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อให้มีคำสั่งกำหนดว่าจะให้ถือตามคำพิพากษาหรือคำสั่งใด คำสั่งของศาลปกครองสูงสุดเช่นว่านี้ให้เป็นที่ที่สุด

(โปรดพลิก)

ศาลปกครอง/3

หมวด ๕
สำนักงานศาลปกครอง

มาตรา ๗๓ ให้มีสำนักงานศาลปกครองเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

มาตรา ๗๔ สำนักงานศาลปกครอง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของศาลปกครอง และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รับผิดชอบในงานธุรการของศาลปกครอง
- (๒) ดำเนินการเกี่ยวกับคดีปกครองตามคำสั่งของศาลปกครอง
- (๓) ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งของศาลปกครอง
- (๔) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติงานด้านศาลปกครอง
- (๕) วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
- (๖) จัดพิมพ์และเผยแพร่คำพิพากษาของศาลปกครอง
- (๗) จัดให้มีการศึกษาอบรมและพัฒนาความรู้ของตุลาการศาลปกครองข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาหลักกฎหมายมหาชน การบริหารราชการแผ่นดิน และบุคลากรด้านกฎหมายมหาชน
- (๘) ปฏิบัติการอื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศาลปกครอง

มาตรา ๗๕ ให้มีเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองขึ้นตรงต่อประธานศาลปกครองสูงสุด มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงานศาลปกครอง และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานศาลปกครอง โดยมีรองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

ให้ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมจะดำรงตำแหน่ง เป็นเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเสนอต่อนายกรัฐมนตรี ถ้านายกรัฐมนตรี ไม่เห็นด้วย นายกรัฐมนตรีจะแสดงเหตุผลและขอให้ ก.ศป. พิจารณาทบทวนก็ได้ แต่ถ้า ก.ศป. ยืนยันนายกรัฐมนตรีต้องเสนอชื่อนั้นเพื่อขอความเห็นชอบจากวุฒิสภา ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อหรือวันที่ได้รับการยืนยัน แล้วแต่กรณี เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วให้ประธาน ก.ศป. เป็นผู้ส่งบรรจุและให้นายกรัฐมนตรี นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

ในกิจการของสำนักงานศาลปกครองที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง เป็นผู้แทนของสำนักงานศาลปกครอง เพื่อการนี้ เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองจะมอบหมายให้บุคคลใดปฏิบัติราชการ เฉพาะอย่างแทน ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗๖ ให้มีพนักงานคดีปกครองทำหน้าที่ช่วยเหลือตุลาการเจ้าของ ส่วนวนในการดำเนินคดีปกครองตามที่ตุลาการเจ้าของส่วนวนมอบหมาย และปฏิบัติหน้าที่อื่น ในสำนักงานศาลปกครองตามที่เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินคดีปกครองตามที่ตุลาการเจ้าของ ส่วนวนมอบหมาย ให้พนักงานคดีปกครอง เป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๗๗ คุณสมบัติของบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง เป็นพนักงานคดีปกครอง ในระดับต่าง ๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ศป. กำหนด

ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการ ในสังกัดสำนักงานศาลปกครองซึ่งมีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง เป็นพนักงานคดีปกครอง

มาตรา ๗๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง" ประกอบด้วย ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นประธาน รองประธานศาลปกครองสูงสุดคนที่หนึ่ง อธิบดีศาลปกครองกลาง เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ข้าราชการฝ่ายศาลปกครองในระดับไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่ ก.ศป. กำหนด จำนวนสองคนซึ่งได้รับเลือกจากข้าราชการฝ่ายศาลปกครองด้วยกันตามวิธีการที่ ก.ศป. ประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และกรรมการข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนซึ่งได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองแต่งตั้งข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง เป็นเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๗๙ กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองที่ได้รับเลือกจากข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ให้อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับเลือกใหม่ได้ แต่จะอยู่ในตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ถ้าตำแหน่งว่างลงก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการเลือกซ่อมภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง เว้นแต่วาระการอยู่ในตำแหน่งของกรรมการผู้นั้นจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่ดำเนินการเลือกซ่อมก็ได้

กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองซึ่งได้รับเลือกซ่อมให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๘๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองที่ได้รับเลือกจากข้าราชการฝ่ายศาลปกครองพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) พ้นจากการเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

(๔) คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองมีมติด้วยคะแนนเสียง

ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองทั้งหมดให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากกระทำการหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

มาตรา ๘๑ ให้คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองมีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงานศาลปกครองโดยเฉพาะในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (๑) การแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานศาลปกครองและขอบเขตหน้าที่ของส่วนราชการดังกล่าว
- (๒) การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ การย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนขึ้นเงินเดือน การออกจากราชการ การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน วินัยการสอบสวน และการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์การลงโทษสำหรับข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง
- (๓) การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง
- (๔) การกำหนดวันเวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี วันหยุดราชการประจำปี และการลาหยุดราชการของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง
- (๕) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกายของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง
- (๖) การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือเป็นผู้ชำนาญการ เฉพาะด้านอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของศาลปกครอง รวมทั้งอัตราค่าตอบแทน การจ้างด้วย
- (๗) การแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ ตามแต่จะมอบหมาย
- (๘) การบริหารจัดการงบประมาณและการพัสดุของสำนักงานศาลปกครอง
- (๙) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง
- (๑๐) การรักษาทะเบียนประวัติและควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง
- (๑๑) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างสำนักงานศาลปกครอง รวมทั้งการกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกาย การกำหนดวันเวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี วันหยุดราชการประจำปี การลาหยุดราชการ และการจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นของลูกจ้างสำนักงานศาลปกครอง

(โปรดพลิก)

(๑๒) การกำหนดกิจการอื่นที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองเป็นผู้ลงนามและเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๘๒ การกำหนดตำแหน่งและการให้ได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการพลเรือนสามัญมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ คำว่า "ก.พ." ให้หมายถึงคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง และคำว่า "ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี" ให้หมายถึงสำนักงานศาลปกครอง

มาตรา ๘๓ อัตราเงินเดือน อัตราเงินประจำตำแหน่ง และการให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ให้นำกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งให้แก่ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๘๔ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง และการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้ เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ให้ประธาน ก.ศป. เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นนอกจาก (๑) ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

มาตรา ๘๕ การโอนข้าราชการฝ่ายศาลปกครองไปบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการในหน่วยงานของรัฐอื่นหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือการโอนข้าราชการในหน่วยงานของรัฐอื่นหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง อาจกระทำได้อาเจ้าตัวสมัครใจโดยผู้มีอำนาจสั่งบรรจุทำความตกลงกับเจ้าสังกัด และได้ปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองกำหนดโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้าราชการหรือคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นประเภทนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โอนมาเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองตามวรรคหนึ่ง ให้ดำรงตำแหน่งระดับใดและให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเท่าใด ให้คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองเป็นผู้พิจารณากำหนด แต่เงินเดือนที่จะให้ได้รับจะต้องไม่สูงกว่าข้าราชการฝ่ายศาลปกครองที่มีคุณวุฒิ ความสามารถ และความชำนาญงานในระดับเดียวกัน

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการ ให้ถือเวลาราชการหรือเวลาทำงานของผู้ที่โอนมาเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองตามวรรคหนึ่งในขณะที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเวลาราชการของข้าราชการฝ่ายศาลปกครองตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

การโอนข้าราชการการเมืองและข้าราชการที่อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการมาเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองตามพระราชบัญญัตินี้จะกระทำมิได้

มาตรา ๘๖ ข้าราชการฝ่ายศาลปกครองมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการและกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการเช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๘๗ เมื่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองแล้ว ให้เสนอผลการสอบบัญชีโดยตรงต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี โดยไม่ชักช้า

(โปรดพลิก)

มาตรา ๘๘ ให้สำนักงานศาลปกครองเสนองบประมาณรายจ่ายต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง วันแต่กรณีของเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของตุลาการศาลปกครองเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเป็นร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี ในการนี้ คณะรัฐมนตรีอาจทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองไว้ในรายงานการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมด้วยก็ได้

มาตรา ๘๙ ในการเสนองบประมาณรายจ่าย การแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองหรือในการพิจารณาเรื่องใดเกี่ยวกับสำนักงานศาลปกครองหรือศาลปกครองที่มีใช้การพิจารณาพิพากษาคดี ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดหรือผู้ซึ่งประธานศาลปกครองสูงสุดมอบหมายมีสิทธิเข้าไปชี้แจงต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องได้

มาตรา ๙๐ ให้สำนักงานศาลปกครองจัดทำรายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและของสำนักงานศาลปกครองเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาปีละหนึ่งครั้ง

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๙๑ ในวาระเริ่มแรก ให้จัดตั้งศาลปกครองในภูมิภาคดังต่อไปนี้

- (๑) ศาลปกครองขอนแก่น ตั้งอยู่ในจังหวัดขอนแก่น โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดมหาสารคาม
- (๒) ศาลปกครองชุมพร ตั้งอยู่ในจังหวัดชุมพร โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัดชุมพร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดระนอง

(๓) ศาลปกครองเชียงใหม่ ตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเขตตลอดท้องที่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน

(๔) ศาลปกครองนครราชสีมา ตั้งอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดนครราชสีมา

(๕) ศาลปกครองนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

(๖) ศาลปกครองบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีเขตตลอดท้องที่ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์

(๗) ศาลปกครองพิษณุโลก ตั้งอยู่ในจังหวัดพิษณุโลก โดยมีเขตตลอดท้องที่ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดตาก จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดพิจิตร จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดสุโขทัย

(๘) ศาลปกครองแพร่ ตั้งอยู่ในจังหวัดแพร่ โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ และจังหวัดอุตรดิตถ์

(๙) ศาลปกครองยะลา ตั้งอยู่ในจังหวัดยะลา โดยมีเขตตลอดท้องที่ จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา

(๑๐) ศาลปกครองระยอง ตั้งอยู่ในจังหวัดระยอง โดยมีเขตตลอดท้องที่ จังหวัดจันทบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดตราด จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดสระแก้ว

(๑๑) ศาลปกครองลพบุรี ตั้งอยู่ในจังหวัดลพบุรี โดยมีเขตตลอดท้องที่ จังหวัดนครนายก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดอ่างทอง

(๑๒) ศาลปกครองสกลนคร ตั้งอยู่ในจังหวัดสกลนคร โดยมีเขตตลอดท้องที่ จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดสกลนคร

(๑๓) ศาลปกครองสงขลา ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา โดยมีเขตตลอดท้องที่ จังหวัดตรัง จังหวัดพัทลุง จังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูล

(๑๔) ศาลปกครองสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีเขตตลอดท้องที่ จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดอุทัยธานี

(๑๕) ศาลปกครองอุดรธานี ตั้งอยู่ในจังหวัดอุดรธานี โดยมีเขตตลอดท้องที่ จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอุดรธานี (โปรดพลิก)

(๑๖) ศาลปกครองอุบลราชธานี ตั้งอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีเขตตลอดท้องที่จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดอำนาจเจริญ

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่มีการจัดตั้งและเปิดทำการศาลปกครองในภูมิภาค ตามมาตรา ๘ เพิ่มเติมในเขตศาลปกครองกลางหรือศาลปกครองในภูมิภาคตาม มาตรา ๕๑ บรรดาคดีของเขตท้องที่ศาลปกครองในภูมิภาคที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ซึ่งค้างพิจารณา อยู่ในศาลปกครองกลางหรือศาลปกครองในภูมิภาคตามมาตรา ๕๑ ให้คงพิจารณาพิพากษา ในศาลปกครองกลางหรือศาลปกครองในภูมิกษณัณต้อไป

มาตรา ๕๓ ภายในระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มิให้นำมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๓) มาใช้บังคับกับผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการ ในศาลปกครองสูงสุดในระหว่างนั้น

ในกรณีที่ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้ที่ได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติแล้วในขณะที่แต่งตั้ง ให้คงบำนาญในระหว่างนั้น และเมื่อผู้ได้รับแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเมื่อใด ให้ผู้นั้นได้รับ บำนาญเท่าจำนวนเดิมในขณะที่ได้รับแต่งตั้ง เว้นแต่มีกฎหมายปรับอัตราบำนาญสูงขึ้น ก็ให้ผู้นั้นได้รับไปตามนั้น

มาตรา ๕๔ การแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดครั้งแรกเมื่อ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีคณะกรรมการคัดเลือกตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้พิพากษาในศาลฎีกา สองคนซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาและได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกา รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาสองคนซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมร่วมกัน ของกรรมการร่างกฎหมายและกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่า ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสองคน และคณบดีคณะรัฐศาสตร์ หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคนเป็นกรรมการ และให้กรรมการดังกล่าวคัดเลือกบุคคลผู้มีความเหมาะสมคนหนึ่งที่มีได้เป็นกรรมการอยู่แล้ว เป็นประธานกรรมการ

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง เลือกข้าราชการฝ่ายศาลปกครองคนหนึ่ง ทำหน้าที่เป็นเลขานุการ

ให้คณะกรรมการคัดเลือกตุลาการในศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัตินี้และมีความเหมาะสมที่จะแต่งตั้งเป็นประธานศาลปกครองสูงสุดหนึ่งคนและตุลาการในศาลปกครองสูงสุดไม่เกินยี่สิบสองคน และให้สำนักงานศาลปกครองเปิดเผยรายชื่อบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกให้ทราบทั่วไป และนำเสนอรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรี และให้นำความในมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานศาลปกครองสูงสุดและตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตามวรรคสามแล้ว ให้คณะกรรมการคัดเลือกตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเป็นอันพ้นจากหน้าที่

ในระยะเริ่มแรกให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งได้รับแต่งตั้งตามวรรคสี่คัดเลือกรายชื่อบุคคลผู้มีคุณสมบัติและมีความเหมาะสมที่จะแต่งตั้งเป็นอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้นศาลละหนึ่งคน และตุลาการศาลปกครองชั้นต้นอีกไม่เกินหนึ่งร้อยสามสิบคน และให้สำนักงานศาลปกครองเปิดเผยรายชื่อบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกให้ทราบทั่วไป พร้อมทั้งเสนอรายชื่อให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

เมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดและตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นตามมาตรา ๑๕ แล้ว ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองภายในเก้าสิบวัน ทั้งนี้ สำหรับการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองของตุลาการในศาลปกครองสูงสุดและตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนด

มาตรา ๙๕ ในระยะเริ่มแรกจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๔ มิให้นำมาตรา ๓๐ วรรคสอง มาใช้บังคับ และให้ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น และรองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้นได้รับเงินเดือนในขั้นต่ำของตำแหน่ง แต่ถ้าผู้ที่โอนมาเคยได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นต่ำของตำแหน่ง การให้ได้รับเงินเดือนอัตราใดให้เป็นไปตามที่ ก.ศ.ป. กำหนด

(โปรดพลิก) .

มาตรา ๕๖ เมื่อได้มีการแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองตามมาตรา ๕๔ แล้ว ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดวันเปิดทำการศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองกลาง และศาลปกครองในภูมิภาค สำหรับศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองกลาง ต้องเปิดทำการไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ สำหรับศาลปกครองในภูมิภาคตามมาตรา ๕๑ ให้ดำเนินการเปิดทำการตามความจำเป็นโดยคำนึงถึงการคัดเลือก ตุลาการศาลปกครองที่มีความเหมาะสม แต่ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่าปีละเจ็ดศาล

ในระหว่างที่เปิดทำการศาลปกครองในภูมิภาคตามมาตรา ๕๑ ยังไม่ครบทุกแห่ง ให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจออกประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ศาลปกครองในภูมิภาคที่เปิดทำการแล้วมีเขตอำนาจในจังหวัดใดที่อยู่ใกล้เคียง กับศาลปกครองนั้นเพิ่มเติมได้ตามที่สมควร

เมื่อได้มีการประกาศวันเปิดทำการศาลปกครองกลางแล้ว บรรดาเรื่องที่ร้องทุกข์ ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาและนายกรัฐมนตรียังมิได้ สั่งการ ในกรณีที่มีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ให้โอนไปเป็นคดีของ ศาลปกครองกลางเพื่อพิจารณาและมีคำพิพากษาต่อไป

เพื่อความสะดวกในการดำเนินคดีปกครองของผู้ร้องทุกข์ ถ้าได้มีการ เปิดทำการศาลปกครองในภูมิภาคแล้ว เมื่อเห็นสมควร ศาลปกครองกลางจะโอนคดีนั้น ไปยังศาลปกครองในภูมิภาคที่มีเขตอำนาจก็ได้

การดำเนินกระบวนการพิจารณาและพิพากษาคดีปกครองที่โอนมาตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนด ทั้งนี้ โดยไม่ขัด หรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๗ ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนทำหน้าที่ คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๘ บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องหรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลอื่นอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีลักษณะ เป็นคดีปกครองตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเป็นคดีในศาลฎีกา ให้โอนไปเป็นคดีของศาลปกครองสูงสุด และถ้าเป็นคดีในศาลอุทธรณ์ หรือศาลชั้นต้น ให้โอนไปเป็นคดีของศาลปกครองกลาง เพื่อพิจารณาและพิพากษาต่อไป และให้นำความในมาตรา ๘๖ วรรคสี่และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๘ สิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในคดีที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าเป็นสิทธิฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม

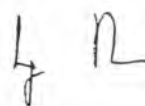
มาตรา ๑๐๐ ในวาระเริ่มแรกก่อนที่สำนักงานศาลปกครองจะได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้ ก.ศป. จัดทำแผนงานในการดำเนินการของศาลปกครองและแผนงานการจัดตั้งและการบริหารงานของสำนักงานศาลปกครองเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอรับอนุมัติเงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและการบริหารงานตามแผนงานดังกล่าว

ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามแผนงานที่ ก.ศป. เสนอตามความจำเป็น

.....

.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางบุษกร กสิกร)

หัวหน้าฝ่ายนิติ กองการประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บัญชีอัตราเงินเดือนตุลาการศาลปกครอง

บาท ๔๕,๘๕๐	บาท ๕๓,๓๕๐	บาท ๕๕,๒๕๐	บาท ๕๗,๑๕๐	บาท ๕๘,๐๕๐	บาท ๕๘,๐๕๐	บาท ๖๐,๕๕๐	บาท ๖๔,๐๐๐
**๔๓,๘๘๐	**๕๑,๕๐๐	**๕๓,๓๕๐					
*๔๒,๑๒๐	*๔๘,๖๐๐	*๕๑,๕๐๐					
ตุลาการ ศาลปกครอง ชั้นต้น	ตุลาการ หัวหน้าคณะ ศาลปกครอง ชั้นต้น	รองอธิบดี ศาลปกครอง ชั้นต้น	อธิบดี ศาลปกครอง ชั้นต้น	ตุลาการ ศาลปกครอง สูงสุด	ตุลาการ หัวหน้าคณะ ศาลปกครอง สูงสุด	รองประธาน ศาลปกครอง สูงสุด	ประธาน ศาลปกครอง สูงสุด

หมายเหตุ * ชั้นชั่วคราว ยกเลิก ๒ ตุลาคม ๒๕๔๒

** ชั้นชั่วคราว ยกเลิก ๒ ตุลาคม ๒๕๔๓

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

๕ ๒

(นางบุษกร กสิกร)

หัวหน้าฝ่ายนิติ กองการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง	
ตำแหน่ง	อัตรา (บาท/เดือน)
ประธานศาลปกครองสูงสุด	๔๐,๐๐๐
รองประธานศาลปกครองสูงสุด	๓๐,๐๐๐
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด	๒๓,๓๐๐
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด	๑๕,๒๐๐
อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น	๑๕,๒๐๐
รองอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น	๑๗,๒๐๐
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น	๑๕,๒๐๐
ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น	๑๒,๘๐๐

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางบุษกร กสิกร)

หัวหน้าฝ่ายนิติ กองการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก ข

สำเนาคำสั่งศาลแพ่ง ที่ 6/2533 ลงวันที่ 18 มกราคม 2533

สำเนาคำสั่งศาลแพ่งธนบุรี ที่ 5/2533 ลงวันที่ 24 มกราคม 2533

สำเนา

คำสั่งศาลแพ่ง

ที่ 6/2533

เรื่อง จัดตั้งแผนกคดีปกครอง

โดยที่ศาลแพ่งได้รับพิจารณาพิพากษาคดีปกครองที่ฟ้องในลักษณะเป็นคดีแพ่ง คดีละเมิดและคดีตามกฎหมายพิเศษต่าง ๆ มาเป็นเวลานานแล้ว และเนื่องจากขณะนี้คดีปกครองฟ้องร้องต่อศาลแพ่งเป็นจำนวนมากขึ้น เช่น คดีปิดป่าสัมปทาน , คดีขอให้สั่งว่าประกาศเขตโบราณสถานไม่ชอบ และคดีให้รื้อถอนอาคารตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร ฯ เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้คดีปกครองซึ่งมีความสำคัญยิ่ง ทั้งมีทุนทรัพย์สูงได้รับการพิจารณาพิพากษาโดยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญในด้านกฎหมายปกครองและมีระบบงานธุรการเพื่อรับผิดชอบคดีประเภทนี้ โดยเฉพาะ จึงเห็นสมควรจัดให้มีแผนกคดีปกครองขึ้นในศาลแพ่ง อันจะทำให้สิทธิเสรีภาพของประชาชนได้รับการคุ้มครองมากขึ้น ทั้งจะส่งผลให้การพิจารณาพิพากษาคดีปกครองเป็นไปโดยรอบคอบ รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จึงมีคำสั่ง ดังนี้

1. ให้จัดตั้งแผนกคดีปกครองขึ้นเป็นการภายในในศาลแพ่งเพื่อรับพิจารณาพิพากษาคดีปกครองที่ฟ้องต่อศาลนี้ และให้คณะปกครองเดิมเป็นแผนกคดีปกครอง
2. คดีปกครองหมายถึง คดีที่ฟ้องว่ากฎหมายหรือคำสั่งของฝ่ายปกครองเป็นกฎหมายหรือคำสั่งที่ได้ออกโดยปราศจากอำนาจ หรือเกินขอบอำนาจที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือไม่ถูกต้องตามแบบหรือขั้นตอนหรือวิธีการอื่นอันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดไว้ และให้รวมถึงคดีที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่งหรือรองอธิบดี ฯ เห็นสมควรจ่ายให้แผนกคดีปกครองเป็นผู้พิจารณาพิพากษาด้วย

กฎ หมายความว่า กฎกระทรวง กฎทบวง กฎ ก.พ. ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือกฎที่เรียกชื่ออย่างอื่นอันมีลักษณะทำนองเดียวกันที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ออก

คำสั่ง หมายความว่า คำสั่ง คำวินิจฉัย หรือหนังสือสำคัญที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ออก

3. ให้มีองค์คณะผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญในกฎหมายปกครองเป็นผู้รับผิดชอบในการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองโดยเฉพาะตามที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่งจะกำหนด
  4. ให้มีเจ้าหน้าที่ธุรการที่ได้รับการคัดเลือกและฝึกอบรมในด้านกฎหมายปกครองและการดำเนินคดีปกครองมาเป็นอย่างดี ทำหน้าที่ในแผนกคดีปกครอง เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และเหมาะสมกับสภาพข้อหาของคดี
  5. ให้จัดทำสารบบคดีปกครอง และสำนวนคดีปกครองแยกต่างหากจากคดีแพ่งสามัญทั่วไป
  6. ให้จัดทำสถิติข้อมูลคดีปกครองอย่างละเอียดเป็นพิเศษแยกต่างหากจากคดีแพ่งสามัญประเภทอื่น เพื่อให้ได้ประโยชน์และปรับปรุงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของแผนกคดีปกครองในโอกาสต่อไป
- ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ 22 มกราคม 2533 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 18 มกราคม 2533

(ลงชื่อ) อธิ์ศักดิ์ กรรณสูต
(นายอธิ์ศักดิ์ กรรณสูต)
อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง

สำเนา

คำสั่งศาลแพ่งธนบุรี

ที่ 5/2533

เรื่อง จัดตั้งแผนกคดีปกครอง

โดยที่ศาลแพ่งธนบุรีได้รับพิจารณาพิพากษาคดีปกครองที่ฟ้องในลักษณะเป็นคดีแพ่ง คดีละเมิดและคดีตามกฎหมายพิเศษต่าง ๆ มาเป็นเวลานานแล้ว และเนื่องจากขณะนี้ได้มีคดีปกครองฟ้องร้องต่อศาลแพ่งธนบุรีเป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ดังนั้น เพื่อให้คดีปกครองได้รับการพิจารณาพิพากษาโดยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญในด้านกฎหมายปกครอง และมีระบบงานธุรการเพื่อรับผิดชอบคดีประเภทนี้โดยเฉพาะ จึงเห็นสมควรจัดให้มีแผนกคดีปกครองขึ้นในศาลแพ่งธนบุรี อันจะทำให้สิทธิเสรีภาพของประชาชนได้รับการคุ้มครองมากขึ้น ทั้งจะส่งผลให้การพิจารณาพิพากษาคดีปกครองเป็นไปโดยรอบคอบ รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จึงมีคำสั่ง ดังนี้

1 ให้จัดตั้งแผนกคดีปกครองขึ้นเป็นการภายในในศาลแพ่งธนบุรีเพื่อรับพิจารณาพิพากษาคดีปกครองที่ฟ้องต่อศาลนี้

2. คดีปกครองหมายถึง คดีที่ฟ้องว่ากฎหมายหรือคำสั่งของฝ่ายปกครองเป็นกฎหมายหรือคำสั่งที่ได้ออกโดยปราศจากอำนาจ หรือเกินขอบอำนาจที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือไม่ถูกต้องตามแบบหรือขั้นตอนหรือวิธีการอื่นอันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดไว้

กฎหมายความว่า กฎกระทรวง กฎทบวง กฎ ก.พ. ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือกฎที่เรียกชื่ออย่างอื่นอันมีลักษณะทำนองเดียวกันที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ออก

คำสั่ง หมายความว่า คำสั่ง คำวินิจฉัย หรือหนังสือสำคัญที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ออก

3. ให้มีองค์คณะผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญในกฎหมายปกครองเป็นผู้รับผิดชอบในการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองโดยเฉพาะตามที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่งธนบุรีจะได้กำหนดเป็นระยะ ๆ ไป

4. ให้มีเจ้าหน้าที่ธุรการศาลและนิติกรที่ได้รับการฝึกอบรมในด้านกฎหมาย ปกครองและการดำเนินคดีปกครองมาเป็นอย่างดี ทำหน้าที่ในแผนกคดีปกครอง เพื่อความสะดวก รวดเร็วและเหมาะสมกับสภาพข้อหาของคดี

5. ให้จัดทำสารบบคดีปกครอง และสำนวนคดีปกครองแยกต่างหากจากคดีแพ่ง สามัญทั่วไป

6. ให้จัดทำสถิติข้อมูลคดีปกครองอย่างละเอียดเป็นพิเศษแยกต่างหากจากคดี แพ่งสามัญประเภทอื่น เพื่อไว้ใช้ประเมินผลและปรับปรุงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของแผนกคดี ปกครองในโอกาสต่อไป

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ 29 มกราคม 2533 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 24 มกราคม 2533

(ลงชื่อ) ประเสริฐ บุญศรี

(นายประเสริฐ บุญศรี)

อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่งธนบุรี

ภาคผนวก ค

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ...

(สำเนา)

ที่ สผ ๐๐๑๗.๑๓/ ๓๓๕

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กท ๑๐๓๐๐

มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการ
วินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญ
ขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งกรรมาธิการวิสามัญคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายทวี สุภธีระ	๒. นายจรัญ ภัคดีธนากุล
๓. นายจำลอง ครุฑขุนทด	๔. นายถาวร เสนเนียม
๕. นายทองบักซ์ เพ็ญเกษ	๖. นายธรรมบุญ ฤทธิรัตน์
๗. นายนิพนธ์ บุญญามณี	๘. นายประกิจ พลเดช
๙. นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์	๑๐. นายพงษ์เดช วานิชกิตติกูล
๑๑. นายพีระพันธ์ุ สาสิริรัฐวิภาค	๑๒. นายภูมิ สาระผล
๑๓. นายมรรณพ เดชวิทักษ์	๑๔. ศาสตราจารย์มารุต บุณนาค
๑๕. นายวัฒนา เมืองสุข	๑๖. นายวิเชียร คันเมือง
๑๗. นายวิรัตน์ ตยางคนนท์	๑๘. นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์
๑๙. นายสวัสดิ์ คำประกอบ	๒๐. นายสุทัศน์ เงินหมื่น
๒๑. นายสุมิตร สุนทรเวช	๒๒. นายสุเมธ พรหมพันธ์
๒๓. นายสุรสิทธิ์ นิติวุฒิวรวัชร	๒๔. นายอรอนนิตติ ดิษฐอำนาจ
๒๕. นายอัมพร จารุจินดา	๒๖. นายอำนาจ สุวรรณคีรี
๒๗. นายอำนาจ ชนะวงศ์	

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงกราบเรียน
มาเพื่อได้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

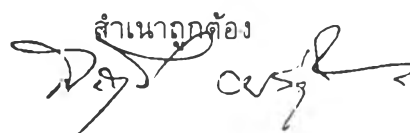
(ลงชื่อ)   สุทัศน์ เงินหมื่น
                  (นายสุทัศน์ เงินหมื่น)
                  ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

กองกรรมาธิการ ๒

ฝ่ายประชุม ๑

โทร ๒๔๔๑๘๔๗, ๒๔๔๑๖๒๕-๖

โทรสาร ๒๔๔๑๖๒๕-๖

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสายสุนี ศรีสุวรรณรัตน์)

หัวหน้าฝ่ายประชุม ๑

กองกรรมาธิการ ๒

อัญชลีย์/พิมพ์
สายพิน/ทาน

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหกลสิบวันนับตั้งแต่วันที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองมีผลใช้บังคับเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
“ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือศาลอื่น
“ศาลยุติธรรม” หมายความว่า ศาลทั้งหลายตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม หรือศาลที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นและกำหนดให้อยู่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม หรือกำหนดให้เป็นศาลยุติธรรม
“ศาลปกครอง” หมายความว่า ศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครอง
“ศาลทหาร” หมายความว่า ศาลทหารตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร
“ศาลอื่น” หมายความว่า ศาลที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นและมีใช้ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลทหาร

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

มาตรา ๔ ให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกาเป็นประธานกรรมการ ประธานศาลปกครองสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ

ในกรณีที่มีการจัดตั้งศาลอื่นขึ้น ให้ประธานศาลอื่นนั้นเป็นกรรมการโดยตำแหน่งตามวรรคหนึ่งด้วย

คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล และอำนาจหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนหนึ่งคน
- (๒) ผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครอง ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวนหนึ่งคน
- (๓) ผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลทหาร ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ตุลาการพระธรรมนูญในศาลทหารสูงสุด จำนวนหนึ่งคน
- (๔) ผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ด้านกฎหมายที่ไม่ใช่เป็นผู้พิพากษาหรือตุลาการประจำศาล ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๑) (๒) และ (๓) จำนวนหนึ่งคน

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นผู้พิพากษาหรือตุลาการประจำศาลในกรณีที่เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๑) (๒) หรือ (๓)
- (๔) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ
- (๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (๖) ไม่เป็นกรรมการ ผู้จัดการหรือที่ปรึกษาหรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกันในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

มาตรา ๗ ในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ประธานกรรมการแจ้งไปยังประธานของศาลแต่ละศาล และหัวหน้าสำนักตุลาการทนายสำหรับศาลทนาย เพื่อดำเนินการคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี และเสนอรายชื่อต่อประธานกรรมการ

ให้กรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๑) (๒) และ (๓) ประชุมร่วมกันคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔)

วิธีการคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๑) (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ที่ประชุมใหญ่ของศาลแต่ละศาล แล้วแต่กรณี เป็นผู้กำหนด สำหรับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔) ให้รับสมัครจากผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖ วิธีการรับสมัครและการคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ที่ประชุมร่วมกันตามวรรคสองกำหนด

ให้ประธานกรรมการประกาศรายชื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันประกาศรายชื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในราชกิจจานุเบกษา ~~และอาจได้รับคัดเลือกใหม่ได้~~

ถ้ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลง ให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างโดยเร็ว ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๗ และให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการคัดเลือกใหม่มีวาระอยู่ในตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง

ในระหว่างที่ยังมิได้คัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคสองและยังมีกรรมการเหลืออยู่เกินกึ่งหนึ่ง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ต้องไม่เกินสามสิบวัน

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (๖) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด ถ้าคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องเห็นว่า คดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องก่อนวันสืบพยานสำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทนาย หรือก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น ในการนี้ให้ศาลที่รับฟ้องรอการพิจารณาไว้ชั่วคราว และให้จัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยเร็ว ในกรณีเช่นว่านี้ให้ศาลที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลตน และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาลเดิมนั้นต่อไป

(๒) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่งที่คู่ความอ้าง และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลนั้น หรือสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม

(๓) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้น ให้ศาลที่ส่งความเห็นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด

คำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการที่เกี่ยวกับเขตอำนาจศาลตามวรรคหนึ่ง (๓) ให้เป็นที่สุด และมีให้ศาลที่อยู่ในลำดับสูงขึ้นไปของศาลตามวรรคหนึ่ง ยกเรื่องเขตอำนาจศาลขึ้นพิจารณาอีก

ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับกับกรณีที่ศาลเห็นเอง ก่อนมีคำพิพากษาด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่คณะกรรมการได้วินิจฉัยชี้ขาดว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของศาลที่รับฟ้องคดีให้ศาลนั้นดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป แต่ถ้าวินิจฉัยชี้ขาดว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ศาลที่รับฟ้องคดีสั่งโอนคดีหรือสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่มีการนำคดีซึ่งมีข้อเท็จจริงเรื่องเดียวกันฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจแตกต่างกันตั้งแต่สองศาลขึ้นไป ถ้าคู่ความหรือศาลเห็นว่าคดีนั้นไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลใดศาลหนึ่งที่รับฟ้องคดี ให้นำความในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ ในการโอนคดีตามคำสั่งศาลตามพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่าบรรดากระบวนการพิจารณาคดีที่ได้ดำเนินการไปแล้วในศาลที่มีคำสั่งโอนคดีเป็นกระบวนการพิจารณาคดีของศาลที่รับโอนคดีด้วย เว้นแต่ศาลที่รับโอนคดีจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

เมื่อมีเหตุต้องฟ้องคดีใดใหม่ต่อศาลที่มีเขตอำนาจ อันเนื่องจากการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าอายุความหรือกำหนดเวลาในการฟ้องคดีครบกำหนดไปแล้วในระหว่างการพิจารณาของศาลหรือของคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี หรือจะครบกำหนดก่อนหกสิบวันนับแต่วันที่ มีคำสั่งของศาลหรือของคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี ให้ขยายอายุความหรือกำหนดเวลาการฟ้องคดีออกไปจนถึงหกสิบวันนับแต่วันที่ มีคำสั่งของศาลหรือของคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๔ ถ้ามีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกันในคดีที่มีข้อเท็จจริงเป็นเรื่องเดียวกัน จนเป็นเหตุให้คู่ความไม่ได้รับการเยียวยาความเสียหายหรือไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือมีความขัดแย้งในเรื่องฐานะหรือความสามารถของบุคคล คู่ความหรือบุคคลซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรง จากคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการเพื่อขอให้วินิจฉัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลดังกล่าวได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งที่ออกภายหลัง ถึงที่สุด

ให้คณะกรรมการพิจารณาคำร้องตามวรรคหนึ่ง โดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล แล้วให้กำหนดแนวทางการปฏิบัติตาม คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลดังกล่าว คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๔ ทวิ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ ถึงมาตรา ๑๔ ไปใช้กับวิธีการชั่วคราว ก่อนพิพากษา การยื่นคำร้องต่อศาลก่อนการฟ้องคดีตามที่กฎหมายบัญญัติ การสืบพยานหลักฐานไว้ก่อน ฟ้องคดี การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล และการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ประการอื่น ของศาล โดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ตริ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า สามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดในที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลง คะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๕ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้ทำเป็นหนังสือ ระบุเหตุผลแห่งคำวินิจฉัย และลงลายมือชื่อกรรมการทุกคนที่วินิจฉัย และบุคคลทั่วไปอาจขอคัดสำเนาได้ตามวิธีการที่คณะกรรมการ กำหนด

ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกข้อบังคับเกี่ยวกับวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ การพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการ *ตราบระชฐช ตราบระชฐชติ* และกรอื่นที่จำเป็นเท่าที่ไม่ขัดต่อ พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทน ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๗ ให้เลขานุการศาลฎีกาเป็นเลขานุการคณะกรรมการ และให้มีหน้าที่รับผิดชอบ ดำเนินการตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๘ เมื่อศาลปกครองได้เปิดทำการแล้ว ให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๕ (๒) ภายในหกสิบวันนับแต่วันเปิดทำการศาลปกครอง

ภายในสี่ปีนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ศิษย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้มี คุณสมบัติและไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับราชการในศาลปกครองสูงสุดเป็นผู้มี คุณสมบัติที่จะได้รับการคัดเลือก เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๒) ได้

มาตรา ๑๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมประกาศการรักษาราชการตามพระราช บัญญัตินี้

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

นางสาวอรรวรรณ คุณเงิน สำเร็จการศึกษานิติศาสตร์บัณฑิต จาก
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปัจจุบัน รับราชการในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายพัฒนากฎหมาย
กองวิชาการ สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม

